SAMRÅDSREDOGÖRELSE AVFALLSPLAN

Ett förslag till Avfallsplan för Trollhättan har varit ute på samråd under perioden 2024-03-18 till 2024-05-09. Länsstyrelsen begärde förlängd svarstid till 2024-06-15. Begäran om yttrande skickades till kommunala förvaltningar och bolag samt till länsstyrelsen.

Statliga och regionala organ 2

Yttrande 1 - Länsstyrelsen, 2006-06-05 2

Kommunala instanser 3

Yttrande 2 – Eidar 2024-04-09 3

Yttrande 3 – Kultur- och fritidsförvaltningen 2024-04-12 3

Yttrande 4 – Arbetsmarknads- och socialförvaltningen 2024-04-16 3

Yttrande 5 – Samhällsbyggnadsnämnden 3

Yttrande 6 – Samhällsbyggnadsförvaltningen – förslag till beslut i Samhällsbyggnadsnämnden 3

Yttrande 6 – Samhällsbyggnadsförvaltningen – dokument med detaljsynpunkter 4

Yttrande 7 – Utbildningsförvaltningen 2024-05-08 9

Yttrande 8 – Omsorgsförvaltningen 2024-05-08 9

Yttrande 9 – Trollhättan Energi 2024-05-14 10

Fortsatt arbete 15

STATLIGA OCH REGIONALA ORGAN

Yttrande 1 - Länsstyrelsen, 2006-06-05

Länsstyrelsen har fått en kommunal avfallsplan enligt miljöbalken 15 för synpunkter från Trollhättans kommun.

Planen uppfyller i huvudsak kraven för en kommunal plan enligt tillämpliga krav. Planen bedöms inte utgöra betydande miljöpåverkan utifrån redovisat underlag.

Kommentar:
Noteras.

Länsstyrelsen ger följande medskick. Lokala aspekter och status för olika områden just i Trollhättan är viktigt i planen. Kort beskrivning finns i Bil 1, s 24 men det är viktigt för förståelsen av åtgärderna ha en fylligare beskrivning av vilka problem, utmaningar och behov som finns just i er kommun. Överväg att utveckla text om nu-läge jämfört önskat läge för olika områden. Ett litet exempel kan vara om textilavfall, hur ser potentialen ut bland nuvarande second handbutiker att ta hand om mer i väntan på utbyggd avfallsmottagning. Det viktiga är att förstå er bedömning hur ni ligger till jämfört med vad ni behöver uppnå.

Kommentar:
Noteras. Viss komplettering i bilaga 1. Efter samrådet har dock planen "slimmats" till att framförallt innehålla gällande krav, dvs det som anges i miljöbalken och avfallsförordningen.

Samrådsredogörelse saknas i det underlag vi fått. På s 23 hänvisas till bil 4 för samråd. Men bil 4, s 38 är er miljöbedömning i stället, vilken ju också ska ingå. Komplettera med bilaga samrådsredogörelse om hur nämnder, förvaltningar, funktioner med flera har kunnat bidra och göra inspel.

Kommentar:
Noteras. En särskild samrådsredogörelse (detta dokument) tas fram som beskriver detta.

Ansvarig för åtgärder är viktigt att ange. I planen anges att flera olika är ansvariga, exempelvis; Alla förvaltningar/bolag. Överväg att förtydliga och koncentrera ansvaret. Särskilt viktigt att förtydliga för de åtgärder externa/entreprenörer har en viktig roll i genomförandet av åtgärder.

Kommentar:
En översyn av åtgärdsplanens ansvariga görs mellan samråd och granskning. Vissa ändringar och förtydliganden i planen

Budget för arbetet och åtgärder, satta mål är en viktig del av planen. Överväg att förtydliga vilken budget som finns för att genomföra planen.

Ett krav för kommunal avfallsplan är att det finns pengar till riskanalyser om de behövs. Överväg att synliggöra behovet samt vilka resurser som avsätts.

Förkortningen TEAB saknar förklaring vilket kan förtydligas för vilka som avses.

Kommentar:
Budgetering sker separat för olika projekt och ansvarsområden vid sidan av planen.
Förkortningen TEAB förtydligas i planen.

KOMMUNALA INSTANSER

Yttrande 2 – Eidar 2024-04-09

Vi har läst igenom den nya avfallsplanen och har inga synpunkter eller önskemål kring några justeringar.

Har delat med mig av planen till Fastighetsutvecklingschef Daniel samt Hållbarhetschef Anna hos oss för att titta vidare på hur vi arbetar vidare. Vi är redan bekanta med en del åtgärder/aktiviteter men tar till oss av de som vi ser att vi behöver implementera och följa upp framgent.

Kommentar:
Yttrandet noteras. Föranleder inga ändringar.

Yttrande 3 – Kultur- och fritidsförvaltningen 2024-04-12

Kultur- och fritidsförvaltningen har tagit del av internremissen Förslag till ny kommunal avfallsplan och har inget att erinra eller tillföra till det förslag som föreligger.

Efter antagande skulle förvaltningen uppskatta mall eller dylikt för att skapa sin egen handlingsplan så att den följer i form så som staden eftersträvar så att uppföljning blir enklare.

Kommentar:
Yttrandet noteras. Föranleder inga ändringar i planen. Aktualiserar behov av stöd efter att planen antagits.

Yttrande 4 – Arbetsmarknads- och socialförvaltningen 2024-04-16

I går på förvaltingsledningsmötet på ASF var förslaget till avfallsplan en av punkterna. Vi har inga synpunkter på underlaget och ställer oss därför bakom förslaget.

Kommentar:
Yttrandet noteras. Föranleder inga ändringar.

Yttrande 5 – Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att avstyrka förslaget på Plan för cirkulär omställning - avfallsplan med motiveringen att planen inte stödjer målet att bli en klimatneutral stad.

Kommentar:
Planen har anpassats med mer information om cirkularitet. (kap 2). I åtgärdsplanen finns även insatser kopplade till cirkularitet. Cirkularitet behandlas även i Stadens arbete med Färdplan Klimat. Efter samrådsprocessen har lagstiftningen förändrats gällande vad en avfallsplan ska innehålla.

Yttrande 6 – Samhällsbyggnadsförvaltningen – förslag till beslut i Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att tillstyrka förslaget på Plan för cirkulär omställning.
Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunstyrelsen ska besluta att arbetet med att utveckla Agenda 2030-strategin också inkluderar arbetet med att utveckla ytterligare aktiviteter för att säkra den cirkulära omställningen och att planen uppdateras med dessa vid uppföljningen 2027.

För att säkra planens genomförande förordar Samhällsbyggnadsnämnden en strykning av orden "förslag till" på sid 11 så att texten i stället lyder: "För varje fokusområde anges nedan mål för förvaltningar och bolag samt aktiviteter för att uppnå målen."

Följande förtydliganden och ändringar föreslås i dokumentet:

- Samtliga mål i kapitel 2.1 omformuleras så att det är mål (vad vi vill) och inte strategier.
- Omformulera de aktiviteter som är formulerade som mål (vad vi vill) så att de i stället beskriver just aktiviteter (vad vi ska göra).

I kapitel 3.2.4 bör också anges att avfallsplanen också har en koppling till Översiktsplanen och dess kapitel om långsiktig resurshushållning och minskad klimatpåverkan.

Kommentar:
Stycke 1: Synpunkten noteras inför kommande uppföljning av avfallsplanen. I Agenda 2030-strategin där arbete pågår tas dock inte konkreta aktiviteter fram.
Texten på sidan 11 rörande ”förslag till” ändras enligt ovan.
Vissa mål under fokusområden omformuleras.
De aktiviteter som är formulerade som mål justeras enligt ovan. (Avser aktivitet 1.2, 1.3, 2.2 och 4.)
I kapitel 3.2.4 läggs text om koppling till översiktsplan till.

Yttrande 6 – Samhällsbyggnadsförvaltningen – dokument med detaljsynpunkter

Övergripande kommentarer

Språk: Både informations- och kommunikationsinsatser används som begrepp. Särskiljer vi dessa? Om ja, hur? Om nej, välj ett begrepp.

En redaktionell sak kan vara att se över hur ”Trollhättan, ”Trollhättans kommun” och ”Trollhättans Stad” används. Alla dessa tre används bl.a. på olika platser för att hänvisa till den kommunala organisationen. Det kan vara tydligare om ”Trollhättans Stad” alltid används för organisationen och ”Trollhättan” för den geografiska kommunen.

Begrepp: Det pågår framtagande av en ny riktlinje för styrdokument med tänkt antagande i april 2024. Det kan vara bra att stämma avfallsplanen mot den. Bl.a. om visionen som formulerats bör uttryckas just som ”vision” eller om namnet på dokumentet faktiskt bör var ”plan” eller om något annat passar bättre enligt riktlinjen. Även hur begrepp som ”strategier” används kan behövs stämmas av. Sebastian Johansson på det administrativa kontoret på KSF håller i det arbetet. Formuleringen ”Tillsammans på väg mot ett Trollhättan utan avfall” benämns som vision, övergripande mål och mål bara på sida 7. Bra om man är konsekvent med hur detta benämns. Även oklart hur begreppet ”målområde” används.

Kommentar:
Begreppet informationsinsatser byts till kommunikationsinsatser i planen.
Förtydligande angående att begreppet Trollhättans Stad ska användas överallt i planen rörande den kommunala organisationen och att ”Trollhättan” används rörande den geografiska kommunen.
Begreppet plan är avstämt med kvalitetsansvariga i Staden. Begreppen vision, övergripande mål och målområde har tagits bort.

Kapitelspecifika kommentarer

Sid 2 Uppföljning

Stämmer det som står om uppföljning överens med lagstiftning? Lagstiftningen säger att uppgifterna i avfallsplanen ska ses över minst vart fjärde år och att uppdatering ska ske vi behov. Fångas detta upp i det uppföljningar som planeras eller avses det göras först när en ny avfallsplan ska tas fram? Stämmer dock att det införs 2025 i Trollhättan men lagkrav 1 jan 2027.

Kommentar:
Justering av uppföljningstider har skett enligt ovan.

Sid 3 Fastighetsnära insamling

Kommunen ska från och med den 1 januari 2027 tillhandahålla en fastighetsnära insamling av avfall som består av pappers-, plast-, glas- och metallförpackningar

1. från hushållen, och

2. från verksamheter vars avfallshantering är samlokaliserad med hushållens, om verksamheten har valt kommunal insamling enligt 7 kap. 10 §. (förordning om förpackningsavfall)

Stämmer att det införs 2025 i Trollhättan men enligt lagkrav först från 1 jan 2027.

Kommentar:
Förtydligas att lagkravet gäller från 2027.

1. Inledning

1.1. Avfallsplanering. Det vore önskvärt med en bild som är tydligare för vad varje steg i avfallstrappan innebär. Exempelvis är steg 1 och steg 4 otydliga.

Kommentar:
Bild har ändrats efter samrådet.

2. Mål, målområden, åtgärder

Kapitel 2.1 mål och aktiviteter kopplat till fokusområde

Mål 3 heter Öka kunskap och engagemang bland medborgare och anställda. Hur ska detta följas upp? Görs en noll-mätning?

Kommentar:
Målet kan följas upp genom att redovisning görs av genomförda insatser. För närvarande finns ingen modell för att följa upp faktiska kunskaper och engagemang. Indirekt kan båda följas upp genom resultat för de övriga målen. Ingen ändring i planen med anledning av synpunkten.

Under kapitel 2 definieras fyra strategier för arbetet: att kommunen agerar föregångare, att samverkan sker mellan flera olika aktörer, att styrmedel används som verktyg, och att planen ska utstråla hög ambitionsnivå. Även om detta förklaras under 3.4 så finns det inte strömlinjeformat in i aktivitetslistorna. Att definiera vilka aktiviteter som innebär implementering av vilket strategi skulle ge tydlighet åt hur aktiviteterna valts ut, och hur strategierna används.

Även om ett antal mål definieras för varje fokusområde, så finns det ingen djupare förklaring till hur man ser på de olika målen. De är inte heller formulerade enligt SMARTA-mål modellen, vilket gör det svårt att mäta hur väl aktiviteterna svarar mot målen.

Kommentar:
Efter samrådet har de fyra strategierna tagits bort.

1.1 Innehåller två aktiviteter i samma punkt (genomföra insatser och anta handlingsplaner samt göra en förstudie). Förslagsvis läggs förstudien som en egen aktivitet alternativt visas tydligare att det är en del-aktivitet av 1.1. Nu blandas "genomföra insatser" med "anta handlingsplaner". Att anta en handlingsplan är väl en insats? Och alla åtgärder listade nedan är väl insatser? Bättre kanske i sådant fall att hålla 1.1. till "Anta handlingsplaner..." Samt om den stora planen är en Plan för cirkulär omställning, ska inte det vara vägledande för alla aktiviteter då? Då blir det snarare: Anta handlingsplaner för cirkulär omställning för den kommunala verksamheten (s inköp?)

- En sådan skrivning ger tex att Skrota skräpet bör få ett bredare perspektiv från källsortering till "hur vi ökar livslängden på kommunens inköpta produkter, hur minskar vi mängden inköpt jungfruligt material, hur ökar vi återbruket samt hur kan källsortering förbättras".

Den här aktiviteten är jätteviktig men vägledningen för denna skulle behöva utvecklas. Hur ska handlingsplanerna utformas för att ligga i linje med planen för cirkulär omställning?

Kommentar:
Efter samrådet har åtgärd 1 planen ändrats till att kopplas till det avfallsförebyggande insatser som görs inom ramen för Färdplan Klimat.

1.4 Kriterier för att minska avfall och främja den cirkulära omställningen. Nu kan det upplevas lite rörigt när "minimera avfallet" och "främja den cirkulära ekonomin" klumpas till samma sammanhang. Om övergången till cirkularitet är målet är väl minskat avfall ett delsteg? En möjlig skrivning hade kanske varit *”Integrera Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier för cirkulär ekonomi i relevanta upphandlingsunderlag”* (https://www.upphandlingsmyndigheten.se/om-hallbar-upphandling/miljomassigt-hallbar-upphandling/upphandling-for-att-framja-cirkular-ekonomi/hallbarhetskriterier-som-framjar-en-cirkular-ekonomi/). Även om målen är skrivna utan inbördes ordning kan en strategisk fråga som denna ”må bra av” att ligga högre upp i listan, snarare än ”Skrota skräpet-aktiviteten”.

Kommentar:
Aktiviteten kopplat till Upphandling formuleras om i enlighet med förslaget ovan.

2.1 Driva på, stötta utvecklingen och utreda förutsättningar. Alla tre verb används i åtgärdsbeskrivningen. Går det renodla? Vad är skillnaden på driva på och stötta? Ger enklare uppföljning med en renare aktivitet?

Kommentar:
Ändrat till ”Utreda förutsättningar och stötta utvecklingen”

2.2 Mängden grovavfall på ÅVC ska minska. Detta är ingen aktivitet, utan ett mål. Återbruk finns inskrivet. Det är väl aktiviteten?

Kommentar:
Namnet på aktiviteten justeras till ”Genomföra insatser för att mängden grovavfall ska minska med minst 20 % mellan 2023–2030”.

2.3 Om kravställan på återbruk vid bygglov: Tydlig och bra!

Kommentar:
Noteras. Efter samrådet har Samhällsbyggnad tittat närmare på denna åtgärd och bedömer att den inte ska finnas i den slutliga planen.

3.1 Om informationsinsatser: Här är målgrupperna spec:ade i åtgärdsformuleringen. Det är de inte i de andra. Kan vara värt att hitta stringens? Kan vara bättre med en egen kolumn som spec:ar målgrupp tex?

Kommentar:
Aktiviteten är övergripande och formuleringen tydliggör ansvarsfördelningen mellan Trollhättan Energi AB och Trollhättans Stad. Fler kolumner bedöms bli svårtydbart. Ingen ändring i planen.

3.2 Göra kommunikationsinsatser om förebyggande och återanvändning av avfall i skolan: Om detta är en plan för cirkularitet, vill vi inte ha det som vägledande perspektiv genom alla aktiviteter då? Denna skulle så kunna innebära: *Genomföra informationsinsatser till grund- och gymnasieskola i syfte att stärka kunskaperna om cirkulär ekonomi och dess värde för samhället. Åtgärden har särskilt fokus på avfallsminimering och återanvändning.*

Kommentar:
Aktiviteten har tagits bort efter samrådet, Trollhättan Energi AB har bedömt att de inte kan prioritera detta arbete framöver.

3.3 Utforma kundundersökning Här ligger utvärderingsverktyg för 3.1. Finns möjlighet att paketera om.

Kommentar:
Noteras.

4.2 Införa fastighetsnära insamling… Borde vara mellan 2025–2027 då TEAB ska införa detta under 2025

Kommentar:
2027 innebär att hela aktiviteten ska vara klar då. Arbetet genomförs mellan 2025–2027.

4.3 Införa fastighetsnära insamling på gator, torg etc
Vad menas? Förpackningar?

Kommentar:
Denna aktivitet har redan hunnit genomföras av SBF/Gata Park efter samrådet. Aktiviteten tas därmed bort ur planen.

TEAB kommer sluta köra fram till fastigheter som inte har vägar som klarar av de nya, tyngre bilarna. Detta berörs inte i planen. Konsekvenserna för de fastighetsägare som får längre dragväg för sina kärl behöver beskrivas. Likaså konsekvenserna av att de inte får ställa ut dem tillfälligt längs en väg som klarar av tyngden från sopbilarna beskrivas.

Kommentar:
Denna synpunkt hanteras utanför avfallsplanen.

4.5 Utveckla insamlingen av textilier. Vad menas med ”utveckla”? Vart vill man nå?

Kommentar:
Noteras. Med tanke på oklarheter i det fortsatta ansvaret när det gäller textilier har denna aktivitet tagits bort i aktivitetslistan. I avsnittet om den framtida avfallshanteringen (kap 2.1) anges: ”Ett producentansvar för textilier är under införande inom EU och väntas träda i kraft i Sverige under 2027. Hur insamlingen kommer att anpassas när producentansvaret införs är ännu inte känt.”

4.6 Öka tillgängligheten för små företag på ÅVC. Då man vill öka antal företagsbesök borde man tydliggöra med hur mycket.

Kommentar:
Åtgärden formulerad annorlunda efter önskemål från TEAB.

5.1 Utveckla arbetet för en omställning till cirkulär masshantering. Förordar en skarpare skrivning, med siffersatt mål om ökning av återbruk och minskning av koldioxidutsläpp, samt årtal för etablering av masshanteringsytor samt masshanteringsplan. Då det är ända till 2030 så borde det finnas mer tydlighet för att kunna följa upp målet, exempelvis vad som menas med en fullskalig anläggning.

Kommentar:
Efter samrådet har arbetet med masshanteringen fortsatt. Mer detaljerad info om tidplan etc läggs inte in i avfallsplanen.

8.3 Arbeta förebyggande för att förhindra nedskräpning, exempelvis via kommunikation och nudging: "Arbeta förebyggande" är brett där information är en pusselbit. Exemplen som lyfts har fokus på kommunikation. Kanske renodla åtgärden för att få mer spets? Är det faktiskt fokus på kommunikation som vi önskar? Skriv det!
"Ta fram och genomför ett strategiskt kommunikationsarbete i syfte att minska nedskräpningen"
Om det förebyggande arbetet har andra beståndsdelar än kommunikation, tex fysisk utformning av plats mm, stryk kommunikationsexemplen och förtydliga att det även rör sig om strukturella förändringar: *"Arbeta förebyggande med den fysiska miljön i syfte att minska nedskräpningen"*
Om det är särskilt en aktivitet inom nudging, skriv det! *”Ta fram nudging-baserade exempel för att förhindra nedskräpning och testa dessa skarpt på minst tre platser i staden”.*

Kommentar:
Efter samrådet har Samhällsbyggnad kommit fram till att den ursprungliga formulering bör vara kvar.

Kap 3 Vägen mot cirkulär omställning

Sid 17 ang. krav på insamling av förpackningar,

Hur ser det ut med behov av befintliga återvinningsstationer?

Kommentar:
Då förpackningar har gått över till hemsortering finns inte planer på fler återvinningsstationer. (Däremot ska byggas en återvinningscentral).

3.2.3 Internationella och nationella mål

Ska inte Avfallsförordningen (2020:614) vara med? I denna står krav på avfallsplanens innehåll i 9 kap. 4-5 §§?

Kommentar:
Planen har slimmats efter samrådet. Denna typ av sammanställningar finns inte längre med i planen.

Bilaga 1 Beskrivning av avfallshantering…

s 28 Förpackningsavfall
Dessa paragrafer från avfallsförordningen behöver tydliggöras i planen:

4 § En kommunal avfallsplan ska innehålla ett särskilt avsnitt om förpackningar och platser för insamling av förpackningsavfall. Planen ska även innehålla uppgifter om åtgärder för att förebygga att förpackningsavfall produceras och åtgärder för att främja återanvändning av förpackningar.

Planen ska dock inte omfatta sådana flaskor eller burkar som ingår i ett retursystem och omfattas av förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar.
Förordning (2022:1307).

5 § En kommunal avfallsplan ska innehålla ett särskilt avsnitt om returpapper och platser för insamling av returpapper. Planen ska även innehålla åtgärder för att förebygga att returpapper uppstår.

Kommentar:
Avfallsförordningen har ändrats och texten i bilaga1 har anpassats efter detta.

Bilaga 2 Uppföljning...

Bilaga 2 Mål och aktivitetsuppföljning

3.1. Minska avfallsmängden (tabell)

Det borde preciseras VEM/vilken del av kommunen som ansvarar för respektive mål i själva målskrivandet. Det borde tydliggöras med Ja eller NEJ huruvida målet till 2020 klarats

Två funderingar:

- Finns det någon särskild anledning till att aktivitets- och måluppföljning görs separat? Aktiviteterna ska väl leda till målen och således vara en delmängd i den uppföljningen?
- Flera uppföljningskommentarer konstaterar saker i stil med ”har inte skett, data saknas, har ej genomförts” men utan analys på varför. Är detta ett medvetet val? Uppföljningen skulle ge mer om det skett ett utforskande av varför. Inte genom att lägga stort fokus på att beskriva nuläget, utan genom att ge en enklare kontext (se vägledning Naturvårdsverket rapport 7111),

I måluppföljningen står det att "2023 ska bygg- och rivningsavfall i första hand återbrukas och återanvändas". Var står detta mål? Och hur skiljer planen på återbruk och återanvändning?

Aktiviteten ”seminarier i samverkan med näringslivskontoret om avfallsminskning” har inte uppfyllts. Här uppges att det bara sker reaktivt, på efterfrågan. Finns det en anledning till att styrningen tar en reaktiv och inte proaktiv position i frågan?

Ett mål beskrivs vara ”alla uttjänta fordon ska lämnas till auktoriserad bilskrot”, med uppföljningen att Miljökontoret gör tillsyn. Uppföljningen svarar inte på målet. Uppföljningen svarar heller inte på målet att demontering skulle förbättras

Kommentar:
Fördelning av uppföljning i mål- respektive aktivitetsdel följer den gamla avfallsplanens struktur. Den stora mängden mål och aktiviteter i den gamla planen, varav flera inte är helt tydliga, gör att det inte bedöms meningsfullt med en mer utförlig uppföljning. Vissa smärre förtydliganden har gjorts efter samrådet.

Bilaga 3 Nedlagda deponier…

Objekt Munkebo

Tekniska förvaltningen finns inte längre kvar. I dagsläget driftas deponin av TEAB

Kommentar:
Korrekt info har lagts i planen.

Yttrande 7 – Utbildningsförvaltningen 2024-05-08

Utbildningsförvaltningen önskar ett tillägg, att planen *behöver kompletteras med bestämmelser för gällande cirkulär hantering av möbler,* där bestämmelserna är framtagna för att förtydliga hur möbelhanteringen i förvaltningen ska fungera för att minska utsläpp, avfall och kostnader.

Kommentar:
Bestämmelserna behöver finnas i ett separat dokument i enlighet med Stadens riktlinjer för styrdokument. I planen läggs dessa bestämmelser till i listan över kompletterande lokala dokument.

Yttrande 8 – Omsorgsförvaltningen 2024-05-08

Omsorgsförvaltningen tycker att planen är bra och har enbart några få synpunkter vi vill framföra.

Sid 6, stycke 3

”Döpt till” är kanske inte ett lämpligt ord i en plan. Förslag: …har vi valt titeln el namnet.

- Sid 11, 1.2

Särskilda boende för äldre har svårt att själva utföra mätningar och efterfrågar samarbete med tex serviceförvaltningen kring hur detta skulle kunna genomföras. Inom hemtjänsten är det inte möjligt då det är egna boende.

- Sid 11, 1.3

Inom verksamheterna upplever att man har de produkter idag som man kan hantera utifrån rådande bemanning då flergångsartiklar behöver hanteras av personal i våra verksamheter. För att genomföra aktiviteten krävs en utredning kring vilka produkter som kan bytas ut som ger en reell miljövinst och samtidigt inte påverkar hygienkraven. Samarbete med upphandling utifrån att säkerställa miljövänliga produkter. Vi behöver också veta nuläge och hur en mätning ska genomföras.

Kommentar:
Sid 6, stycke 3. Text ändras enligt ovan.
Sid 11. 1.2 (avser matsvinn): Synpunkt noteras. Mätning av matsvinn sker idag på vissa äldreboenden där det är möjligt. Tanken är att detta kan fortsätta ske på samma sätt. Föranleder ingen ändring i avfallsplanen.

Sid 11. 1.3: Inom ramen för MRP-planen finns idag ett engångsplastindex, som omfattar ca 15 produkter. För dessa produkter finns ett uppföljningsbart nuläge. Göteborgs Stad har jobbat en hel del med övergång till flergångsprodukter inom äldreomsorgen, så där kan inspiration fås när det gäller eventuell möjlighet till utbyte. Kommentaren ovan föranleder ingen ändring i avfallsplanen.

Yttrande 9 – Trollhättan Energi 2024-05-14

Trollhättan Energi ställer sig positiva till att det genom Avfallsplanen tas ett samlat grepp kring avfallsfrågan och ett omtag för att belysa dess betydande roll i övergången till en cirkulär ekonomi i Trollhättan. Det förebyggande avfallsarbetet har fram tills idag fokuserat på att skapa goda förutsättningar för sortering och återvinning av hushållens avfall. Nu behöver samhället göra en positionsförflyttning genom att aktivt arbeta för att avfall inte ska uppstå över huvud taget. I omställningsarbetet krävs en helt ny syn på avfall för att nå det övergripande målet *"Tillsammans på väg mot ett Trollhättan utan avfall"*. En kritisk framgångsfaktor för att uppnå målet är att etablera former för en bred samverkan mellan olika aktörer.

Bolagets väsentligaste ståndpunkter är att:

- den röda tråden mellan fokusområde, mål och aktiviteter behöver tydliggöras för att säkerställa ett resultat i linje med den önskade ambitionen som planens rubrik uttrycker; Plan för cirkulär omställning.
- planen saknar ett uttalat och tydligt ägarskap för det övergripande avfallsarbetet som håller ihop och följer upp arbetet regelbundet.
- planen saknar åtgärder för att skapa en fungerande och god samverkanskultur mellan olika aktörer.

En tydlig koppling mellan fokusområde, mål och aktiviteter är avgörande för att säkerställa att effekten av planen uppnås, idag saknas denna röda tråd. Med tydligt specificerade mål och aktiviteter samt regelbunden uppföljning stärks förutsättningarna för att arbeta mot samma mål och därigenom genomförandet av planen. För att säkra genomförandet av planen är det viktigt med ett tydligt ägarskap för det övergripande avfallsarbetet hos Trollhättans Stad och som håller ihop arbetet och följer upp genomförandet kontinuerligt.

Planen förordar gemensam styrning och samsyn för avfallsområdet inom koncernen. Under "uppföljning" anges att en samlad uppföljning av mål och åtgärder ska ske efter halva planperioden samt i framtagandet av nästa. Detta ger inte tillräckligt stöd för att skapa styrning och samsyn inom ett område som ställer krav på att utveckla och etablera nya samarbetsformer.

Slutligen, Trollhättan energi rekommenderar att det genomförs ett omtag med att se över fokusområde, mål och aktiviteter för att säkerställa att avfallsplanen blir ett verkningsfullt verktyg i den cirkulära omställningen.

Kommentar:
Ändrat i planen enligt följande: Under Uppföljning har förtydligats KSF:s ägarskap och övergripande ansvar för uppföljning och regelbundna samverkansmöten. Översyn/justering av aktiviteter, mål etc har gjorts i enlighet med de detaljerade synpunkter på dessa som inkommit i samrådsprocessen. Dvs inget totalt omtag.

Specifika kommentarer som berör hela planen

I planen anges det att ny återvinningscentral beräknas vara klar 2025. Tidplanen justeras lämpligen till 2030 eftersom det inte finns några beslut om tidplan för när ny återvinningscentral ska vara etablerad.

Trollhättan Energi föreslår att det genomförs en översyn av hela planen för hur begreppet ”hushålls-avfall” används och överensstämmer med beskrivningen i ordlistan. Det legala begreppet har upphört och har delvis ersatts med ”kommunalt avfall” som införlivades i miljölagstiftningen den 1 aug 2020. Sedan dess kan begreppet hushållsavfall bara användas på hushållens avfall.

Kommentar:
Justering sker i planen enligt båda synpunkterna ovan.

Vid framtagandet av planen framfördes önskemål om att ett urval av Avfalls Sveriges nyckeltal skulle användas för att följa upp planens övergripande mål alternativt ett fokusområde och effekten av dess aktiviteter. Uppgifterna hämtas från Avfall Sveriges web-baserade statistiksystem Avfall Web och utgår från de uppgifter som kommunerna registrerar. För Trollhättans Stad rapporteras detta årligen av Trollhättan Energi. Detta är etablerade nyckeltal inom avfallshanteringen i Sverige vilket också ger en jämförbarhet över tid och med andra kommuner.

Ersätt TEAB med Trollhättan Energi.

Kommentar:
Angivit i avsnittet om uppföljning (kap. 7) att de nyckeltal om avfallsinsamling som anges i inledande kapitlet ska följas upp i uppföljningen och även andra relevanta nyckeltal.
TEAB byts mot Trollhättan Energi i planen.

Avsnittsspecifika synpunkter

Foton på framsidan Fundera på valet av foton? Använd gärna foton eller illustrationer användas som signalerar planens ambition "Plan för cirkulär omställning” och det övergripande målet ”Tillsammans på väg mot ett Trollhättan utan avfall”.

Bilden längst upp till vänster hänvisar till fel person, rätt namn är Katarina Elfstigen.

Kommentar:
Bild ändrad efter samrådet.

Ordlista
Trollhättan Energi rekommendation är att i första hand och möjligaste mån utgå från beskrivningarna i Avfall Sveriges, branschorganisationen för avfallshantering, ordlista Ordlista - Avfall Sverige . Att sedan utifrån det komplettera med förtydliganden eller ord som är specifika för avfallshanteringen i Trollhättans Stad. En harmonisering av begrepp och definitioner bidrar till ökad tydlighet och förståelse i kommunikation och samarbete. Vi ser gärna att följande ord justeras;

- För orden *hushållsavfall, återvinningscentral och återvinningsstation* förordar vi att använda Avfalls Sveriges beskrivning.
- Fastighetsnära insamling - komplettera med förkortningen FNI.
- Grovavfall – komplettera med vad som avses i Trollhättan,
- Matavfall – beskriver ordet ”matsvinn” och inte ”matavfall”. Utgå från Avfall Sveriges beskrivning.

Kommentar:
Justering i planen enligt ovan.

Sammanfattning
I sista stycket hänvisas det till ”planens mål” och ”planens övergripande mål”, som avser mål på olika nivåer. Figurbeskrivningen ändras lämpligen till ”Övergripande mål och fokusområden” för att överensstämma med bilden.

Kapitel 1. Inledning

1.1 Ersätt ”hushållsavfall och bygg- och rivningsavfall” med ”kommunalt avfall” i andra stycket. Detta enligt införandet av nya begrepp i miljölagstiftningen den 1 augusti 2020.

1.2 Komplettera med tabellbeskrivningar.

Kommentar:
Justering i planen enligt ovan.

Kapitel 2 Målområden, mål och åtgärder
I sista meningen står det att ”aktiviteterna BÖR implementeras”. I handlingsplanerna på sid. 11 kapitel 2.1 står det ”Vi SKA”. För att säkerställa planens genomförande behöver det vara enhetligt och tydligt att aktiviteterna måste genomföras för att nå planens mål.

Figurbeskrivningen ändras lämpligen till ”Övergripande mål och fokusområden” för att överensstämma med vad bilden visar.

Kommentar:
Justering av formulering har skett i planen.

Kapitel 2.1. Mål och aktiviteter kopplat till fokusområde
Listan med åtgärder/aktiviteter innehåller en blandning av åtgärder och nyckeltal, samt kan en aktivitet innehålla flera åtgärder och/eller vara ett nyckeltal.

Ett exempel är aktiviteten 2.2 *Mängden grovavfall på ÅVC ska minska med minst 20% mellan 2023 - 2030 genom ökat återbruk.* Att jobba för att mängden grovavfall ska minska innehåller en bredd av olika åtgärder och är inte enbart relaterat till ökat återbruk. Det blir också svårt att följa upp detta nyckeltal utifrån en specifik åtgärd. Att minska grovavfallet med 20% är dock ett relevant nyckeltal för planen, men mer för att övergripande utvärdera förflyttningen av det övergripande målet eller fokusområdet.

Kommentar:
Planen justerad med ny formulering av aktiviteten och även andra aktiviteter med samma formulering.

1.1 Benämns lämpligen med ”1.1 a” då den efterföljs av ”1.1b”?

2.4 Anlägga ny återvinningscentral och omlastningshall. Aktiviteten bör formuleras om med anledning av att det finns inga beslut om tidplan för etablering av ny återvinningscentral.

Kommentar:
Justering sker i planen. Årtal ändras till 2028.

3.1. Utföra informationsinsatser med mål att minimera avfall samt få en väl fungerande källsortering.
Fördelningen vad gäller ansvar och målgrupper är inte självklar utifrån hur det kommunala ansvaret för avfallshantering definieras, där Trollhättans Stad som kommun har ett övergripande informationsansvar för medborgare och företag. Detta är ett område som det finns stor potential att utveckla och samverka i för att harmonisera och bidrar till ökad tydlighet och förståelse för medborgare och företag.

Skrivelsen ”Staden svarar för information till medarbetare” bör förtydligas. Aktiviteten läggs förslagsvis som en separat aktivitet i egen kolumn.

Kommentar:

Detaljerna om exakt hur information kan ske behöver inte framgå i planen.

3.2 Göra kommunikationsinsatser om förebyggande och återanvändning av avfall i skolan.
Trollhättan Energi har utsetts som ansvariga för denna aktivitet. För denna aktivitet är också utbildningsförvaltningen en viktig aktör för att nå ut till skolan, och informera och utbilda om vad den cirkulära omställningen innebär i samhället.

Kommentar:
Aktiviteten har tagits bort ur planen efter samrådet, då Trollhättan Energi AB bedömt att aktiviteten inte kan prioriteras.

3.3 Utföra kundundersökning gällande hela stadens avfallshantering.
Ett förslag är att omformulera denna aktivitet till ”Undersöka invånarnas attityd till och åsikter om avfallshantering” där kundundersökningen är en insats. Med denna skrivning ges möjlighet att jobba bredare med denna fråga.

4.2 ändra fastighetsnära insamling till ”hemsortering”

4.3 ändra fastighetsnära insamling till ”förpackningsinsamling”

Kommentar:
Justering i planen enligt synpunkterna ovan.

4.5. Bryt upp i två aktiviteter; Att utveckla insamlingen av textilier respektive minska andelen textilier i restavfallet kräver olika typer av åtgärder.

Kommentar: *Aktiviteten tagits bort ur planen då lagstiftningen inte är tydlig hur ansvaret kommer att se ut.*

4.6 Öka tillgänglighet för små företag på ÅVC
Formulera om beskrivningen av åtgärden samt justera tidplan för uppföljning. Det förutsätter en ny återvinningscentral då befintlig ÅVC inte har utrymme för att ta emot företagsbesök. Förslag ”Skapa förutsättningar för företagsbesök när ny ÅVC etableras”. Ändra tidplan till 2030.

Kommentar:
Justering sker i planen enligt alla punkterna ovan.

9.1 Fossilfria avfallstransporter i hela värdekedjan
För att underlätta uppföljningen behöver denna aktivitet förtydligas med vilken typ av avfallstransporter som avses samt beskriva avgränsningar i värdekedjan.

Kommentar:
Aktiviteten har tagits bort ur planen då vi redan har 100 % fossilfria transporter.

3. Vägen mot cirkulär omställning

3.1 Utveckling av avfallshanteringen fram till 2030
Sid. 16
Beskrivningen av sista stycket behöver anpassas utifrån att matavfall har samlats in separat i Trollhättan sedan 2013 och insamling av trädgårdsavfall i detaljplanelagt område sedan 2021. Separat insamling av biologiskt nedbrytbart avfall och invasiva främmande arter finns sedan tidigare på återvinningscentralen.

Sid. 17
Se över skrivningen om ny återvinningscentral med anledning av att det finns inget beslut om när den kommer vara klar.

I tredje stycket ”Insamling av textil…” kan meningen ”Det kommer sannolikt inte bli krav på fastighetsnära insamling” tas bort då avfallsförordningen (2020:614) endast ställer krav på att separat insamling av textil men inte innehåller några krav på hur insamlingen ska ske.

Näst sista stycket ”När det gäller övriga behov av anläggningar och ytor” är väldigt specifik och tas lämpligen bort.

Kommentar:
Justering sker i planen enligt ovan.

3.2 Kopplingen mellan planen och de nationella målen

3.2.1 Allmänt om avfallsansvaret
Ersätt ordet ”hushållsavfall” med ”kommunalt avfall” i sista meningen i första stycket.

3.2.2 Nationella miljökvalitetsmål
Avsnittet förutsätter att läsaren är väl insatt i de nationella miljökvalitetsmålen och dess målstruktur. Illustrationen som visar kopplingen mellan Trollhättans fokusområden och de nationella etappmålen kan förtydligas med vilka rubriker som är planens fokusområden respektive vad som är de nationella etappmålen. Urvalet av etappmålen behöver ses över så de överensstämmer med aktuella etappmål för 2024, bland annat finns ett etappmål för Cirkulär ekonomi; Återanvändning av förpackningar, som är relevant för avfallsplanen.

3.2.3 Internationella och nationella mål, strategier och regelverk
Saknar Avfallsförordningen 2020:614, 9 kap i förteckningen över vilka lagar planen har koppling till.

Kommentar:
Justering sker i planen enligt ovan. Etappmålen och detaljlista om olika lagstiftningar har plockats bort.

3.3 Styrmedel
Styrmedlen återfinns sparsamt i planens mål och aktiviteter. Ett exempel är den kommunala miljötillsynen som ett är viktigt styrmedel/verktyg för att påverka en korrekt hantering av avfall som främjar både miljö och hälsa. I planen återfinns aktiviteter kopplat till minskad nedskräpning och bygglov, vilket är en del av tillsynsområdet inom avfall. Trollhättan Energi önskar att man tar ett större och mer samlat grepp för att undersöka hur man kan använda tillsynen mer effektivt i omställningen för ett Trollhättan utan avfall och att det framgår bland aktiviteterna/åtgärderna.

Kommentar:
Tillsyn anges som ett viktigt styrmedel i planen. Aktiviteten med tillsyn har dock tagits bort efter samrådet efter synpunkter från Samhällsbyggnad. Det är ett pågående arbete, som styrs av tillsynsplanen. Hur avfall hanteras hos verksamhetsutövare är en viktig del av tillsynen.

3.4 Strategier för genomförande
Ett önskemål är att det mer konkret framgår hur strategierna kommer genomsyras och omsättas i det praktiska genomförandet av planen. Under strategin ”*Samverkan”* omnämns ”Trollhättan på väg mot ett Trollhättan utan avfall” som en vision. Tidigare i planen omnämns det som ett övergripande mål. För ökad tydlighet förordar Trollhättan Energi att endast ett av begreppen används genomgående i planen.

Kommentar:

Efter samrådet har planen slimmats och förtydligats. Både vision och de fyra strategierna har plockats bort ur planen.

3.6 Uppföljning

Saknar beskrivning av hur processen för den samlade och kontinuerliga uppföljningen av planen med berörda aktörer ser ut. I framtagningen av planen framfördes ett starkt önskemål om att en mer regelbunden uppföljning av planen är kritisk för att planen ska kunna omsättas i praktiken. I planen står det också att "En samordning inom kommunens förvaltningar och bolag är nödvändig för att kunna uppnå mål kring avfallsförebyggande, ökad återanvändning, minskad nedskräpning och avfallshantering i samhällsplaneringen", dock saknar planen tydliga strukturer för hur olika de aktörerna kan agera samordnat i avfallsarbetet.

Kommentar:
Avsnittet förtydligat med att Kontoret för Tillväxt och Hållbarhet ansvarar för regelbundna samverkansmöten.

Bilaga 1

Sid. 25

I tabellen över avfallsanläggningar anges att Trollhättan Energi bedriver uppgraderingsanläggning för biogas. Denna anläggning finns inte sedan 2022.

Sid. 26

Se över beskrivningen av stycken om förpackningsavfall. Förordningen om producentansvar är beslutad och är inte ute på remiss. Den trädde i kraft den 1 januari 2023, med datum för vissa övergångsbestämmelser.

Sista stycket behöver justeras så att det överensstämmer med nuläget. Det finns totalt 25 återvinningsstationer som Trollhättan Energi ansvarar för sedan 1 januari 2024. Samtliga stationer har insamling av alla fraktioner; papper, metall, glas och plast samt tidningar och batterier. Trollhättan Energi ansvarar även för fem samlare som står placerade i olika butiker i Trollhättan. Där finns möjlighet för privatpersoner att lämna mindre elektronikavfall och batterier.

Kommentar:
Justering sker i planen enligt ovan. Planen behöver inte innehålla förteckning över stationer längre.

FORTSATT ARBETE

Förslag till Avfallsplan justeras i enlighet med kommentarer ovan och tas därefter upp i kommunstyrelsen med förslag att ställa ut avfallsplanen för granskning.

Trollhättan, september 2026

KONTORET FÖR TILLVÄXT OCH HÅLLBARHET

Jörgen Hansson

kontorschef